

Παναγιώτης Γουνής

Σχολικό έτος 2018 – 2019

Διαθεματική εργασία στη Νεοελληνική Γλώσσα,
Λογοτεχνία και Ιστορία Α΄ Γυμνασίου

«Ο θησαυρός της Βαγίας»

Παρουσίαση του ναού του Ολυμπίου Διός

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Βότση Ελένη, Φιλολόγος

ΝΑΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΔΙΟΣ

Ο Ναός του Ολυμπίου Διός ή Ολυμπείο, στην καθομιλουμένη αναφερόμενος ως Στήλες ή Στύλοι του Ολυμπίου Διός,[3] είναι σημαντικός αρχαίος ναός στο κέντρο της Αθήνας. Παρότι η κατασκευή του ξεκίνησε τον 6ο αιώνα π.Χ., δεν ολοκληρώθηκε παρά επί του Ρωμαίου αυτοκράτορα Αδριανού τον 2ο αιώνα μ.Χ.. Αποτέλεσε τον μεγαλύτερο ναό της Ελλάδας κατά τους Ελληνιστικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους Τοποθεσία και ιστορία του ναού

Ο ναός βρίσκεται νοτιοανατολικά της Ακρόπολης και περίπου 700 μέτρα από το κέντρο της Αθήνας. Ο Πausanίας (Α' 18, 8) αναφέρει, ότι κατά την αθηναϊκή τοπική παράδοση το ιερό με το ναό του Ολυμπίου Διός στην Αθήνα το πρωτοδημιουργήθηκε από το γενάρχη των Ελλήνων, τον Δευκαλίωνα:

τοῦ δὲ Ὀλυμπίου Διὸς Δευκαλίωνα οἰκοδομῆσαι λέγουσι τὸ ἀρχαῖον ἱερόν, σημεῖον ἀποφαίνοντες ὡς Δευκαλίων Ἀθήνησιν ᾤκησε τάφον τοῦ ναοῦ τοῦ νῦν οὐ πολὺ ἀφεστηκότα.[4]

Κατά μια άποψη, τα θεμέλια του πρώτου ναού στο χώρο, είχε κτίσει ο τύραννος των Αθηνών Πεισίστρατος το 515 π.Χ. αλλά οι εργασίες σταμάτησαν όταν ο γιος του Πεισιστράτου, Ιππίας εκδιώχθηκε από την πόλη το 510 π.Χ.[5] Επικρατέστερη, όμως, είναι η άποψη ότι ο ναός αυτός άρχισε να κτίζεται (και έφτασε ως τα θεμέλια) κατά το β' τέταρτο του έκτου αιώνα π. Χ. από τον τύραννο Πεισίστρατο (561 - 527 π. Χ.)[6], και το έργο εγκαταλείφθηκε όταν αυτός πέθανε, και ακολούθησαν αναταραχές στο Αθηναϊκό κράτος. Όπως και να'χει, αρχιτέκτονες του έργου αναφέρονται οι Αντιστάτης, Κάλλαισχος, Αντιμαχίδης και Φόρμος[7][8]. Αλλού αντί για Φόρμο στη βιβλιογραφία αναφέρεται Πωρίνος[9]..

κατά τη διάρκεια της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, ο ναός παρέμεινε ημιτελής. Στο έργο του Πολιτική, ο Αριστοτέλης χρησιμοποιεί τον ναό σαν παράδειγμα για το πώς τα τυραννικά καθεστώτα αναγκάζουν τον πληθυσμό να ασχολείται με τεράστια έργα, μην αφήνοντας τους χρόνο, ενέργεια και τρόπους αντίδρασης.

- Η αποπεράτωση του ναού έγινε τον 2ο αιώνα π.Χ. κατά τη διάρκεια της Μακεδονικής κυριαρχίας στην Ελλάδα υπό την αιγίδα του Ελληνιστικού βασιλιά Αντίοχου του Δ' Επιφανούς (βασίλευσε στη Συρία ανάμεσα στο 175 και το 164 π. Χ.), που προσέλαβε τον Ρωμαίο αρχιτέκτονα Κοσσούτιο να σχεδιάσει τον μεγαλύτερο ναό στον τότε γνωστό κόσμο. Όταν ο Αντίοχος πέθανε, το 164 π.Χ., η κατασκευή του ναού σταμάτησε ξανά[7][8][10][11][12][13].

άνιση του Ολυμπίου το 129

ν νοτιοανατολική πλευρά π.Χ., όταν οι ελληνικές πόλεις περιήλθαν υπό Ρωμαϊκή κυριαρχία, ο στρατηγός Κορνήλιος Σύλλας πήρε τους κίονες από τον (ημιτελή;) ναό στη Ρώμη, για να κοσμήσει τα κτήρια του Καπιτωλίου[14] (ίσως το ναό του Jupiter Optimus Maximus στο Καπιτώλιο). Οι κίονες αυτοί επηρέασαν τη διάδοση και άνθιση του κορινθιακού ρυθμού στην Ρώμη.

- Ο ναός ολοκληρώθηκε το 129 μ.Χ. (ή το 131 μ.Χ. κατά άλλους) τελικά από τον αυτοκράτορα Αδριανό[15] που ήταν μεγάλος θαυμαστής του ελληνικού πολιτισμού.

- Πausanias, "Ελλάδος Περιήγησις" Α' 18, 6:

- πρὶν δὲ ἐς τὸ ἱερὸν ἰέναι τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου — Ἀδριανὸς ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς τὸν τε ναὸν ἀνέθηκε καὶ τὸ ἀγάλμα θεᾶς ἄξιον, οὗ μεγέθει μὲν, ὅτι μὴ Ῥοδίοις καὶ Ῥωμαίοις εἰσὶν οἱ κολοσσοί, τὰ λοιπὰ ἀγάλματα ὁμοίως ἀπολείπεται, πεποίηται δὲ ἐκ τε ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ καὶ ἔχει τέχνης εὖ πρὸς τὸ μέγεθος ὀρώσιν—, ἐνταῦθα εἰκόνες Ἀδριανοῦ δύο μὲν εἰσι Θεασίου λίθου, δύο δὲ Αἰγυπτίου· χαλκᾷ δὲ ἐστᾶσι πρὸ τῶν κίωνων ἅς Ἀθηναῖοι καλοῦσιν ἀποίκους πόλεις. ὁ μὲν δὴ πᾶς περίβολος σταδίων μάλιστα τεσσάρων ἐστίν, ἀνδριάντων δὲ πλήρης· ἀπὸ γὰρ πόλεως ἐκάστης εἰκὼν Ἀδριανοῦ βασιλέως ἀνάκειται, καὶ σφᾶς ὑπερεβάλοντο Ἀθηναῖοι τὸν κολοσσὸν ἀναθέντες ὀπισθε τοῦ ναοῦ θεᾶς ἄξιον.

- Η ανασκαφή
- Ο ναός ανασκάφηκε τη περίοδο 1889-1896 από τον Φράνσις Πένροουζ (Francis Penrose) της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής της Αθήνας, το 1922 από το Γερμανό αρχαιολόγο Γκάμπριελ Βέλτερ (Gabriel Welter) και από το 1960 από Έλληνες αρχαιολόγους με επικεφαλής τον Ιωάννη Τραυλό.
- Σήμερα
- Σήμερα ο ναός αποτελεί υπαίθριο επισκέψιμο μουσείο, μέρος ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας. Ως ιστορικός χώρος προστατεύεται και επιβλέπεται από την Εφορεία αρχαιοτήτων.
- Ελληναίς
- Την 21η Ιανουαρίου 2007, μία ομάδα Ελλήνων πολυθεϊστών πραγματοποίησαν τελετή για να τιμήσουν τον Δία στο χώρο του ναού. Η εκδήλωση οργανώθηκε από τον Σύλλογο Ελληναίς.[17][18]
- Μυθωδία
- Την 28η Ιουνίου 2001 ο Βαγγέλης Παπαθανασίου οργάνωσε τη χορωδιακή συμφωνία Μυθωδία στο ναό του Ολυμπίου Διός στο πλαίσιο της αποστολής της ΝΑΣΑ στον Άρη

- Στη συναυλία συμμετείχαν οι σοπράνο Τζέσι Νόρμαν και Κάθλιν Μπατλ. Τη συναυλία κάλυψαν 20 τηλεοπτικά δίκτυα, από την Αμερική, την Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία και χώρες της Ευρώπης, υπό τη διεύθυνση του Ιρλανδού κινηματογραφιστή Ντέκλαν Λόουνι. Η χορωδιακή συμφωνία συγκέντρωσε χιλιάδες κόσμο μέσα στο χώρο του Ολυμπίου, αλλά και έξω από το ναό, στους άδειους από οχήματα δρόμους της Αθήνας. Μαζί με την Τζέσι Νόρμαν συνέπραξε η σοπράνο Κάθλιν Μπατλ, η μητροπολιτική ορχήστρα του Λονδίνου και η χορωδία της Εθνικής Λυρικής Σκηνής καθώς και πάνω από εκατό άτομα ντυμένα με αρχαία ελληνικά ενδύματα. Η οθόνη που έχει τοποθετηθεί στο Ολυμπείο συνέδεσε οπτικά με εικόνες από αρχαίες ελληνικές παραστάσεις - αγγεία, τοιχογραφίες και αγάλματα - τη μουσική με εικόνες από τον πλανήτη Άρη.[19][20]

